

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania małoletniej A. K. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego matkę D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o rentę rodzinną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 9 maja 2019 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 października 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy prawnego K. L. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 października 2017 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania A. K. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego matkę D. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N. – oddalił apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w N. z dnia 18 lutego 2016 r., IV U [...], oddalającego odwołanie odwołującą się od decyzji organu rentowego z dnia 5 października

2015 r., w której odmówiono – na podstawie art. 134 ust. 1 w związku z art. 101 pkt 1 oraz art. 83 ustawy z 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748) – dalszej wypłaty renty rodzinnej przyznanej w drodze wyjątku dla A. K..

Powyższy wyrok Sąd Apelacyjny odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w wyrokach Sądów obydwu instancji doszło do naruszenia prawa podmiotowego gwarantowanego skarżącej przez art. 67 ust. 2 Konstytucji oraz naruszenia „art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez jego niewłaściwe zastosowanie oraz do naruszenia przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz pominiecie w ocenie ustaleń faktycznych części zgromadzonego materiału dowodowego, które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem o naruszeniu wskazanych przepisów prawa

– skarżąca pośrednio nawiązuje do przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca

2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autorka rozpatrywanej skargi nie przedstawia argumentacji, którą wykazałaby walor oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Argumentacja skarżącej jest oparta na prostej negacji stanowiska zaskarżonego wyroku; bez uwzględnienia w konstrukcji uzasadnienia wniosku całościowego stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] tak w zakresie jego podstawy faktycznej jak i w zakresie oceny prawnej zasadności roszczenia odwołującej się – oceny zasadzającej się na szerokiej analizie wskazanych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji przedstawił, że w rozpoznawanej sprawie ocenie podlegała kwestia zasadności wstrzymania prawa do renty rodzinnej przyznanej na podstawie art. 83 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – świadczenia przyznanego w szczególnym trybie przez Prezesa Zakładu. Sąd drugiej instancji, oceniając czy zachodzi nadal przesłanka braku niezbędnych środków utrzymania, stanowiąca warunek dalszego pobierania świadczenia, stwierdził, że z ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie, że dochód przypadający na członka rodziny odwołującej się jest znacznie wyższy od kwoty najniższej emerytury, która od 1 marca 2015 r. wynosi 880,45 zł brutto. Dochód rodziny jest wystarczający dla zaspokojenia podstawowych, niezbędnych potrzeb A. K.. Wnioskodawczynie nie spełniała warunków do przyznania renty rodzinnej na podstawie art. 65 i następnych ustawy emerytalnej, a taka renta przysługiwałaby małoletniej bez względu na dochód w rodzinie. Z kolei renta wyjątkowa, przyznawana w szczególnym trybie, przeznaczona jest dla osób, które znalazły się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, nie mogą podjąć pracy i praktycznie pozostają bez środków do życia. A. K. i M. K. w takiej sytuacji znaleźli się po śmierci ojca, kiedy matka nie pracowała i nie była w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dzieci. Obecnie (w dacie

wydania decyzji organu rentowego) sytuacja uległa zmianie i nie stanowi podstawy do dalszego pobierania świadczenia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma podstawę w § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 68).